

Helse- og atferdsundersøkelser i regi av Norges veterinærhøgskole og NKK;
Elektronisk via www.hundoghelse.no
Ansvarlig veterinær: Frode Lingaas

Resultater fra helse- og atferdsundersøkelsen på bullmastiff

Generell kommentar fra Frode Lingaas:

Helse- og atferdsundersøkelsen på bullmastiff er nå ferdig. I presentasjonen under vil jeg gi noen hovedtrekk på det som er kommet fram. Denne presentasjonen vil være en kombinasjon av litt tekst og en del tabeller over forekomster av ulike ting. Vi har hovedfokus på viktige/hyppig registrerte anmerkninger. Hvis en egenskap ikke er nevnt, vil det bety at det ikke er noen registreringer, eller at antallet registreringer er helt ubetydelig. Det trengs litt fantasi for å tolke tabellene. De ulike egenskapene som er beskrevet i tabellene er sterkt forkortet fra de statistiske analysene, men når en sammenholder med teksten og skjønner hvordan navnet er bygget opp vil det være mulig å forstå de fleste ordene.

Rasestørrelse/svarprosent

For en ikke har noen offisiell registrering av dødsdato for norske hunder er det ikke mulig å vite hvor mange levende hunder vi har. For å få et bilde på dødsårsaker har vi også ønsket at noen svarer på helsen på hunder selv om de er gått bort relativt nylig. Det er imidlertid vanskelig å få et godt bilde på svarprosenten på en undersøkelse som dette, fordi en ikke vet hvor mange som faktisk kunne ha svart, både når det gjelder levende og døde hunder. Det er selvsagt viktig at mange har svart, men svarprosenten er faktisk ikke ekstremt viktig. Men det ER viktig at det er **en god del besvarelser** slik at en kan få et bilde på forekomsten, og at de som har besvart er **representative** for hundene i rasen, og at de har gitt en **riktig beskrivelse** av sin hund. Dersom de som har svart har en overvekt av friske hunder vil en tro at rasen er friskere enn den er, og tilsvarende, dersom det er en overvekt av hunder med “anmerkninger”, vil en tro at forekomsten er høyere enn det som er tilfellet. Undersøkelsen gir følgelig bare en oppsummering av det eierne har svart og et uttrykk for eiernes vurdering/svar på helse- og atferdssituasjonen i rasen.

For å få et visst inntrykk av hvor mange som har svart, har vi likevel brukt antall registrerte hunder siste 10 år som en mal. I følge NKK sine tall er det registrert 478 bullmastiff fra 2000 til og med 2009 (= siste 10 år). **Totalt har vi fått inn ca 244 besvarelser.** Det betyr altså at vi har en “**svarprosent**” på **ca 51 %**, som må betraktes som *svært bra*.

Generell beskrivelse – del 1

Kjønn: 57 % av hunden som har svart er tisper mens 43% er hannhunder

Kastrering: 85 % av hundene er ukastrerte, og 15% er kastrede. Andel kastrede tisper (22 %) er høyere enn andel kastrede hannhunder (5 %).

I de fleste tilfeller er det “eier” som har svart på undersøkelsen (92 %), eller svart i samråd med eier (6 %), men dette spørsmålet var litt dårlig spesifisert. Meningen var å spørre om det var den med den daglige kontakten som hadde svart, og vi tenkte ikke over at mange hunder lever hos fôrverten (som har den daglige kontakten), mens eier kan være oppdretter. Det ser uansett ut til at det har vært god kommunikasjon mellom eier/fôrvert i de aktuelle tilfeller, så

vi håper dette ikke har gitt misforståelser.

Ingen fete bullmastiff: Det ble spurt om hundens hold, og eier kunne svare på om den var tynn, slank, middels, litt overvektig eller fet. 59 % av eierne vurderte hunden sin som middels, 31 % som slank, mens 10 % vurderte hunden sin som litt overvektig

Overtagelse av hunden: 68 % hadde hatt hunden siden den var liten valp, 18 % hadde overtatt fra 2-6 mnd, 6% fra 6-12 mnd og i 7% av tilfellene var hunden over ett år.

Besvarelse på levende / døde hunder: Ca 150 eiere svarte på hunder som var i live, mens 91 svarte på hunder som var døde. Sistnevnte vil være et brukbart grunnlag for å få en formening om de viktigste dødsårsakene.

Kontakt: 95 % av eierne hadde ingenting imot at Veterinærhøgskolen tok kontakt med dem etter undersøkelsen, og 128 personer var villig til å bidra med en blodprøve hvis det kunne bidra til bedre helse for rasen. Dette utgjør ca 85 % av eierne til levende hunder, og er meget positivt. (Ved henvendelse til eiere som har svart ja på blodprøve er det erfaringsmessig en betydelig lavere andel som faktisk tar blodprøve).

Nylig blodprøve: 10 % av hundene (24 stykk) hadde nylig tatt en blodprøve, men det var ikke spurt om årsaken til dette.

Del II, Generell Helse

81 % av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens ca 11% vurderte hundens helse til middels. 8 % karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig.

Hud, pels øre: 33 % responderte på at hunden har hatt vedvarende/alvorlige problemer med hud/pels/øre. Det er særlig “hyppig ørebetennelse” og “Kløe/irritasjon” som er hyppigst, eller kombinasjoner av disse med andre (kommer i tillegg).

Demodex (hårsekkmidd): 4 hunder hadde hatt demodex. Alle flekkvis.

Furunkulose: 15 % av hundene rapporterte at de hadde hatt furunkulose. Flest på poter/tær, men og flere steder.

Allergi: 85 % av eierne hadde ikke sett tegn til allergi, mens 10 % hadde en positiv allergitest. For 5 % av hundene var det mistanke om allergi.

Det er altså tilsynelatende ørebetennelse, hudbetennelse og kløe som registreres som dominerende symptomer ved allergi, diaré og oppkast er sjelden.

Våteksem: Rapportert hos 30% av hundene, de fleste relativt sjelden (22%). 8 % av hundene hadde våteksem en gang i året eller hyppigere.

FORDØYELSESSYSTEMET

8% av hundene hadde hatt “vedvarende eller alvorlige” fordøyelsesproblemer.

“**Tann/kjevfeil**” ble registrert hos 10 % av hundene. Den hyppigste anmerkningen var på hunder som var underbitt (7 %).

Spiserørsutvidelse var rapportert hos 2 hunder.

Diaré / oppkast: 8% av hundene (20stk) hadde hatt problemer med gjentatte episoder med diare og/eller oppkast, 5 hunder hadde hatt fremmedlegeme.

Leversykdom og sykdom i **bukspyttkjertelen** er meget sjelden.

Brokk: 6 hunder ble rapportert med navlebrokk.

Fôring: Ca 10 % av hunden brukte aldri eller meget sjelden tørrfor, men 80 % brukte tørrfor daglig. Fersk/frosset fôr brukes ofte/daglig av 29 % av hundene, mens 20 % bruker det av og til. Matrester brukes av og til i 38 % av tilfellene, og ofte eller daglig i 15 % av tilfellene. Tyggesaker; gis et par ganger i uka til 27 % av hundene og ofte/meget ofte i 12% av tilfellene. 22 % av eierne bruker ikke tyggesaker.

Hjerte-karsystemet: 5% av hundene (11) har hatt symptomer på hjertesykdom. Det er ingen spesifikk diagnose som peker seg ut, men tilfellene ser ut til å være fordelt jevnt på flere ulike diagnoser. Av de med kjente hjertefeil var det rapportert 4 tilfeller av hjertemuskelsykdom og 3 tilfeller av hjerterytmeforstyrrelse.

Luftveier: 23 % av eierne rapporterte om symptomer fra luftveiene. Kennelhoste ser ut til å være den vanligste luftveissykdommen.

ØYESYKDOMMER: Registrert hos 21 % av hundene.

Øyebetennelse/katarr: Ca 6 % av hundene har øyekatarr “av og til” eller hyppig.

Øyelokk: Det er rapportert om 6 tilfeller av blinkhinneframfall.

Linseproblemer: Bare 1 hund rapportert med linseproblmer, glaukom (grønn stær)

PRA: Det er ikke rapportert om hunder med kjent PRA. En del eiere hadde merket av for vet ikke (13 stykk). Vi kontaktet disse eierne og det var ingen indikasjoner på at disse hundene hadde PRA (dårlig syn e.l.), og besvarelsene skyldes at eierne ville signalisere at de ikke hadde undersøkt hundene for dette. (0: Nei, 1: Vet ikke, 2: PRA)

LEDD-SKJELETT-MUSKEL:

15 % av eierne (36) rapporterer om problemer i ledd skjelett på hunden

Osteochondrose (4,27 %)

Lokalisering – Osteochondrose: Noenlunde jevnt fordelt på ulike ledd, (men mulig svak tendens til mer forekommende albue/skulder (9 stykk))

De fleste tilfellene av osteochondrose dukker opp før hunden er 2 år gammel.

Det er rapportert artrose hos 15 % av hundene. Hofteleddet er det enkeltleddet der det oftest

ses artrose (ca 6 %).

Leddbetennelse er rapportert i meget lavt antall.

Korsbåndskade er rapportert hos 7 % av hundene, 5,5% på bare ett bein, resten på begge beina.

Patellalusasjon hos bare 2 hunder.

Hofteledds dysplasi: 33 % av eierne svarer at hundene er frirøntget, men 37% har HD, 30% er ikke røntget.

Det ser ut til at relativt få av hundene som har HD er halte (12 %), (Vi har ikke satt dette i sammenheng med HD-grad) (Det kan legges merke til at det beregnede antallet på totalt 110 hunder stemmer ikke med de 89 som oppgir at hundene har HD i spørsmålet foran. Det skyldes antagelig at det er noen flere som har svart om hunden er halt, enn de som har merket av for ja på "Er hunden HD-røntget?")

AD: 64 % av hundene oppgis å være AD-røntget. 27 % av disse har AD. Tegn til halthet ved positiv AD-diagnose hos ca 12 % av hundene. Av 66 hunder som er positive for AD, er det rapportert halting fra 12 % av hundene, altså samme tallet som for HD. Vi har heller ikke her sett på Ad-grad.

Uspesifikk halthet: 88 % aldri

Rygg-/hale problemer: 5 tilfeller av haleknekk rapportert samt 2 tilfeller av spondylose.

Nerveproblemer: Det er rapportert 3 hunder med epilepsi.

REPRODUKSJONSPROBLEMER

Det er registrert en del tilfeller av livmorbetennelse, innbilt svangerskap og skjedekatarr. **Livmorbetennelse** er rapportert hos 34 tisper (koden "1" inngår også i 12, 14, 16 osv). Det utgjør ca 25 % av tispene (34/138).

Innbilt svangerskap er observert hos 29 tisper (21 % av tispene).

6 tisper er observert med **skjedekatarr** (4,3 % av tispene).

Løpetid: 75 % av tispene har løpetid ca 2 g i året, mens 15 % oppgir at de har mer enn 2 løpetider i året.

Valper ? - antall kull: 62 % av tispene har ikke hatt kull. 21 % har hatt 1 kull, 13 % har hatt 2 kull og 4 % har hatt 3-4 kull, Ingen er rapportert å ha mer enn 4 kull.

Parringsklar tise som avviser hannhund? 14 % av tispene har avvist hunder til tross for at de tilsynelatende har vært parringsklare.

Inseminasjon: Det er forsøkt inseminering i 28 tilfeller. De fleste har hatt positivt resultat med inseminering. Det er ikke spesifisert hvilken inseminasjonsmetode som er brukt.

Misdannelser hos valper: Misdannede valper er observert etter 23 % av tispene. Haleknekk er mest rapportert men og ganespalte.

DREKTIGHETSPROBLEMER

Komplikasjoner ved valping:

Det rapporteres om en relativt høy forekomst av komplikasjoner ved valping, I 23 fødsler (33 %) måtte en ha hjelp av dyrlege. I 19 av tilfellene (28 % ??) ble det tatt keisersnitt.

(Klubben må sjekke tallene her – virker det fornuftig ? dette omhandler tydeligvis 67 fødsler – det kan da ikke være alle?)

REPRODUKSJONSPROBLEMER HOS HANNHUNDER

Forhudskatarr rapporteres hos 21 % av hannhundene.

Urinveisbetennelse var rapportert hos 20 hannhunder.

Hormonell sykdom: Det er lite rapporterte hormonelle sykdommer; 2 med hypothyreose, 1 med cushing og 1 med diagnosen “annet”. Det er ikke merket av for diabetes.

Urinveissystemet: Det er registrert 21 tilfeller av blærekatarr, 1 kronisk nyresvikt, 2 PNP og 1 tilfelle av nyrebekkenbetennelse.

Sykdommer i blodet: Forekommer meget sjelden, ett tilfelle av autoimmun hemolytisk anemi er rapportert.

*

KREFTSYKDOMMER

- **Hudsvulster:** Fettkul 2 %, talgcyste 4,5 %, mastcelle 1 %, andre godartede 3,3 %, andre ondartede 3,7 %, usikre 1,6 %.
- **Kreft i fordøyelsessystemet:** til sammen 3,27 % (8 tilfeller).
- **Kreft i luftveier:** 2 tilfeller i lunge
- **Kreft i forplantningsorgan:** 6 tilfeller med jursvulst og 2 med eggstokkkreft
- **Kreft i urinveier:** 1 tilfelle nyrekreft
- **Kreft i skjelettet:** 3 tilfeller beinkreft og 1 beinmarkkreft
- **Kreft i blod/lymfe:** 1 tilfelle med blodkreft, 9 i lymfe og 6 i milten.
- **Hjernesvulst:** 1 tilfelle

*

Hundens reaksjon på neddoping: 16,6 % vet ikke, 74 % antagelig normale, 3 % trenger mer enn vanlig, noen få som trenger mindre enn vanlig og våkner sent.

Har hunden vist bivirkninger på medisiner? 88 % nei, noen få på parasittmidler/andre medisiner.

Borreliose (flåttbåren sykdom): 95 % har ikke hatt det, 8 tilfeller påvist og 4 uvisse tilfeller.

Lever hunden din?

Det ble lagt inn besvarelse på 91 hunder som var døde da undersøkelsen pågikk, disse har svart på hvor gammel hunden ble og dødsårsak.

- 24,5 % ble 9-10 år
- 23 % ble 7-8 år
- 19,2 % ble 5-6 år
- 11,7 % ble 3-4 år
- 5,3 % ble 11-12 år
- 4,3 % ble under ett år
- 1 % ble 13-14 år

De hyppigste dødsårsakene:

- 33 % kreft
- 27,5 % "andre helseproblemer"
- 10 % gammel/svak
- 4,4 % hudsykdom
- 4,4 % adferdsproblem

DEL III Atferd

GENERELL ATFERD

- **Er du fornøyd med hundens generelle atferd?**

74,4 % er meget godt fornøyd

16 % godt fornøyd

7,6 % er middels fornøyd

Ca 2 % er dårlig/svært dårlig fornøyd

- **Lettlært?** Hovedandelen mener bullmastiffen er lettlært.
- **Tøff?** Hovedandelen havner midt på skalaen.
- **Nysgjerrig?** Hovedandelen mener de er nysgjerrige
- **Humørsyk?** Hovedandelen mener de ikke er humørsyke.
- **Pysete?** Hovedandelen mener de ikke er pysete.
- **Temperamentsfull?** Hovedandelen mener de er middels eller mindre temp.fulle.

UØNSKET ATFERD OVERFOR ANDRE HUNDER

- **Hender det at hunden når den er løs slåss (alvorlig) med andre hunder av samme kjønn?** 71 % aldri/meget sjelden, 15 % sjelden, 7 % av og til, 3,7 % ofte og 3,7 % svært ofte.
- **Hender det at hunden når den er løs slåss (alvorlig) med andre hunder av motsatt kjønn?** 87 % aldri/meget sjelden, 7 % sjelden, 2 % av og til, 1,7 % ofte og 2,5 % svært ofte.

- **Hender det at hunden når den er i bånd viser aggressive signaler eller utagerer mot andre hunder av samme kjønn?** 66,4 % aldri/meget sjelden, 15 % sjelden, 7,4 % av og til, 7,8 % ofte og 3,3 % svært ofte.
- **Hender det at hunden når den er i bånd viser aggressive signaler eller utagerer mot andre hunder av motsatt kjønn?** 82 % aldri/meget sjelden, 9 % sjelden, 4 % av og til, 2,9 % ofte og 2 % svært ofte.
- **Har hunden noen ganger bitt andre hunder (samme kjønn)?** 72,4 % aldri/meget sjelden, 20,6 % sjelden, 5,8 % av og til, 1,2 % ofte.
- **Har hunden noen ganger bitt andre hunder (motsatt kjønn)?** 88 % aldri/meget sjelden, 9,8 % sjelden, 1,2 % av og til, 0,8 % ofte.
- **Reagerer hunden negativt på andre hunder av andre årsaker?** 19,8 % på store hunder, 7,9 % på små hunder, 2,6 % på valper, 14,5 % på hunder m/høyt energinivå, 17 % på "annet" og en del på kombinasjoner av de nevnte.
- **For voldsom lek med barn i familien?** 93,3 % aldri/meget sjelden
- **For voldsom lek med voksne i familien?** 90 % aldri/meget sjelden
- **For voldsom lek med fremmede voksne?** 93 % aldri/meget sjelden
- **For voldsom lek med fremmede barn?** 95 % aldri/meget sjelden
- **Knurring på voksne i familien?** 97 % aldri/meget sjelden
- **Knurring på fremmede voksne?** 91,7 % aldri/meget sjelden
- **Knurring på barn i familien?** 98,7 % aldri/meget sjelden
- **Knurring på fremmede barn?** 96 % aldri/meget sjelden
- **Glefsing/apping på voksne i familien?** 91,8 % aldri/meget sjelden
- **Glefsing/apping på fremmede voksne?** 96,7 % aldri/meget sjelden
- **Glefsing/apping på barn i familien?** 97,5 % aldri/meget sjelden
- **Glefsing/apping på fremmede barn?** 97 % aldri/meget sjelden
- **Bitt voksne i familien?** 97,9 % aldri/meget sjelden
- **Bitt voksne fremmede?** 97,5 % aldri/meget sjelden
- **Bitt barn i familien?** 98,3 % aldri/meget sjelden
- **Bitt fremmede barn?** 98,8 % aldri/meget sjelden
- **Er atferden nevnt over knyttet til:**
- **Fjerning av mat/godbit/leke/bytte?** 93,5 % aldri/meget sjelden
- **Hender det at dette skjer uprovosert / uten åpenbar grunn?** 93,5 % aldri/meget sjelden.
- **Hender det at hunden viser aggresjon ved bading/børsting/stelling?** 96,3 % aldri
- **Hender det at hunden viser aggresjon hvis et familiemedlem går mot den når den spiser?** 99,6 % aldri
- **Hender det at hunden viser aggresjon hvis et familiemedlem stirrer på hunden?** 97,9 % aldri
- **Hender det at hunden viser aggresjon hvis en fremmed forsøker å klappe hunden?** 96,7 % aldri

ANGST OG FRYKT

- **Frykt for sterk trafikk?** 79,5 % nei, 14,3 % litt, 4,5 % moderat, 1,64 % sterk/meget sterk.

- **Frykt for tordenvær?** 69 % nei, 15,7 % litt, 7,4 % moderat, 5,4 % sterk og 2,5 % meget sterk.
- **Frykt for skudd/høye plutselige smell?** 51,7 % nei, 24,4 % litt, 12 % moderat, 5,4 % sterk og 6,6 % meget sterk.
- **Frykt for fyrverkeri?** 52,9 % nei, 20,9 % litt, 7,4 % moderat, 18,86 % sterk/meget sterk. (19 % av hundene har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri?!)
- **Frykt når hunden for første gang blir utsatt for en ny situasjon (bilkjøring, heis e.l.)?** 66,3 % nei, 21,8 % litt, 8,2 % moderat og 3,7 % sterk/meget sterk.
- **Når hunden blir børstet / badet / kloklilpp e.l.?** 90 % nei.
- **Angst når den blir forlatt alene?** 91,4 % nei.
- **Redd for å gå i bratte/åpne trapper?** 69,1 % nei, 14,8 % litt, 8,6 % moderat.

ANGST FOR ANDRE HUNDER?

- **Viser hunden angst når en ukjent hund av samme/større størrelse kommer direkte mot din hund?** 86,8 % nei, 7 % litt.
- **Viser hunden angst når en ukjent hund av mindre størrelse kommer direkte mot din hund?** 91,4 % nei.

ANGST FOR MENNESKER?

- **Når en ukjent voksen mann kommer direkte i møte med din hund utenfor hundens hjemmeområde?** 86,5 % nei
- **Når en ukjent voksen kvinne kommer direkte i møte med din hund utenfor hundens hjemmeområde?** 92,6 % nei
- **Når et ukjent barn kommer direkte i møte med din hund utenfor hundens hjemmeområde?** 94,2 % nei
- **Når en ukjent person kommer på besøk?** 91 % nei
- **Frykt for voksne i familien?** 99,6 % nei
- **Frykt for fremmede voksne?** 92,6 % nei
- **Frykt for barn i familien?** 100 % nei
- **Frykt for fremmede som vil klappe den?** 89,7 % nei
- **Frykt for fremmede barn?** 94,2 % nei

HUNDEN OG BJEFFING

- **Bjeffer på barn i familien?** 97 % meget sjelden
- **Bjeffer på voksne i familien?** 92 % meget sjelden
- **Bjeffer på fremmede voksne?** 84,4 % meget sjelden
- **Bjeffer på fremmede barn?** 93 % meget sjelden
- **Bjeffer når det ringer på døren?** 61,3 % meget sjelden, 13,6 % sjelden, 12,8 % av og til, 5 % ofte, 7,4 % svært ofte.
- **Når kjente kommer på besøk?** 85,4 % meget sjelden
- **Når fremmede kommer på besøk?** 81 % meget sjelden
- **Når noen går forbi bilen?** 76,5 % meget sjelden, 13 % sjelden.

- **Når noen går forbi hus/hage?** 57,3 % meget sjelden, 19,5 % sjelden, 13,3 % av og til, 5,4 % ofte, 4,6 % svært ofte.
- **I møte med fremmede mennesker ute?** 94 % meget sjelden
- **I møte med fremmede hunder ute?** 83 % meget sjelden
- **Når den ser/lukter vilt (rådyr/hare osv)?** 46,3 % meget sjelden, 15,8 % sjelden, 21,3 % av og til, 10,4 % ofte, 6,3 % svært ofte.
- **Når katter eller andre smådyr løper fra den?** 23 % meget sjelden, 29 % sjelden, 20 % av og til, 13,6 % ofte, 14,5 % svært ofte.
- **Når joggere/skiløpere/syklister passerer?** 76,5 % meget sjelden
- **Når barn leker / løper forbi?** 73,7 % meget sjelden

TEGN PÅ STRESS

- **Stress/ubehag ved bilkjøring?** 85,5 % nei
- **Stresset når den er sammen med andre hunder?** 80 % sjelden
- **Roer hunden seg raskt ned etter stress?** 77 % svært raskt
- **Roer hunden seg raskt ned under lek?** 84 % svært raskt
- **Roer hunden seg raskt ned på nye steder?** 75,6 svært raskt
- **Er hunden avslappet hjemme?** 95,5 % ja
- **Svarer hundens mentalitet til de forventningene du hadde da du kjøpte hunden?** 91 % ja
- **Har hunden uvaner, - tendens til repeterende atferd?** 85,6 % nei, 8,2 % slikking i forbein

ANDRE ATFERDSTREKK

- **Er hunden glad i å bade?** 34 % lite glad i vann, 32,5 % bader av og til, 13,3 % glad i å bade, 12,5 % absolutt ikke, 7,9 % ja veldig!
- **Er hunden glad i mat?** 33,3 % helt vanlig, 31,7 % ekstrem matglad, 27,5 % ganske stor, 7,1 % kresen, samt 1 hund med meget dårlig appetitt.
- **Hender det at hunden stjeler mat?** 40,2 % aldri, 31,4 % sjelden, 23 % av og til, 3,8 % ofte, 1,7 % meget ofte.
- **Hvis den får mulighet, hender det at hunden spiser møkk?** 54,2 % aldri, 18,9 % av og til, 16,4 % sjelden, 8,8 % ofte og 1,7 % meget ofte.
- **Sover hunden din i sengen?** 50,8 % aldri, 18,6 % sjelden, 12 % av og til, 12,4 % meget ofte, 6,2 % ofte.
- **Sover hunden i sofaen?** 33,6 % ganske ofte, 32,8 % aldri, 16,6 % har egen sofa, 10 % en sjelden gang og 7 % av og til.
- **Hvis den får mulighet; hender det at hunden ruller seg i møkk/gjørme?** 65 % aldri, 17 % sjelden, 14,2 % av og til, 6 % ofte og 1,3 % meget ofte.
